

24 / Z RAPORU

ALİ
SAY-
DAM

İşe 'algılama haritası'yla başlanmalı...

ALİ SAYDAM

BERSAY İLETİŞİM GRUBU
ONURSAL BAŞKANI

Pandemiden sonra, kurumlarda çalışanlarla 'ilişki' ve 'iletişim' yönetimi konusunda nasıl bir tavır alınacağını anlamak için ergen yaşta çocukları bulunan ailelere danışmakta çok büyük yarar olacaktır... Özellikle de iş yaşamına ilk kez pandemi sonrası dönemde başlayanlar söz konusuysa...

Sosyal şımarıklık ile bireysel şımarıklık arasındaki farkı hiç bu kadar belirgin deneyimlememiştik. 'Yeni nesil' beyaz yakalıların eğitimleri konusunda hiçbir sıkıntıları yok... Hepsi maşallah iyi okullarda okumuş çocuklar... Yani bireysel şımarıklıkları yok denecek kadar az...

Ancak, sosyal zekâ, empati, fikri üretim; işi, ekip arkadaşlarını, üretim süreçlerini sahiplenme ve temsil etme, kendini tanıma ve toplumsal sorumluluk ekseninde geliştirme gibi hasletlerden bir hayli yoksunlar... Açıkçası bazen, zamanında büyük bir travmaya maruz kalmış ya da kabuğundan ilk kez çıkmanın gerginliğiyle tüm bağlarını reddeden bir ergen gibi "Ben, ben, beni görün. Siz hiç yokmuşsunuz gibi yalnızca beni görün" diye bağırıyorlar gibi hissettiriyorlar...

Sistem, bu duruma ayak uydurabilmek için çırpınıyor. Geleneksel çalışma yöntemleri ve kariyer planları çerçevesinde 'nitelikli eleman' bulma konusunda bir hayli zorluk çeken iş dünyası, yok 'çalışan markası', yok 'işveren markası', olmadı 'çalışan deneyimi' diye çırpınıp duruyor.

Tabii bir de kontrol edilemeyen,

öngörülemeyen, maruz kalınan ve haklı olarak strese neden olan 'dış faktörler' var...

Karşılaştığımız iki araştırma bu konuda hayli sonuçlar ortaya koyuyor...

Hastalık dışında belirsizlik, stres, günlük ve gündemde yaşanan olayların insan psikolojisini olumsuz yönde etkilediğini ortaya koyan araştırmalara göre; pandemi ve ekonomik problemlerin toplumun ruh hâlini etkilemesiyle birlikte Türkiye'de "mutlu" olduğunu belirtenlerin oranı son 5 yılda düşüş göstermiş. TÜİK'in araştırmasına göre mutlu olduğunu beyan eden 18 ve üzeri yaştaki bireylerin oranı, 2018 yılında yüzde 53 iken, 2022 yılında yüzde 49'a gerilemiş. Ashında az bile gerilemiş...

Yöneticilere ve şirketlerin İK departmanlarına hizmet ve uygulamalar sunan AVİTA'nın 2 milyonu aşkın kullanıcılarından derlediği verilerle hazırladığı "2023 İlk Yarı Yıl Değerlendirme Raporu"na göre; çalışanların neredeyse yarısı (yüzde 45) en çok Psikolojik Danışmanlık hizmetini tercih etmişler. Tercih ettikleri ikinci alan (yüzde 26) ise "Mevzuat Danışmanlığı" olmuş. Onu, "Tıbbi Bilgi Danışmanlık" (yüzde 8) izlemiş.

Çalışanların destek aldığı diğer alanlarda Sağlıkla Beslenme Danışmanlığı (%6), Mali Bilgi (%6), Veteriner Danışmanlığı (%2), Genel Bilgi (%6), Bel, Boyun, Sırt Ağrıları ve Ofis Ergonomisi (%1) olarak sıralanmıştır. Veteriner danışmanlığının bel, boyun ve sırt ağrılarında daha çok rağbet görmesi de bizce hayli enteresandır.

2023'ün ilk yarısında danışmanlık hizmeti alanların yüzde 61'i kadın, yüzde 39'u ise erkekmiş. Erkek çalışanlar en çok Mevzuat Danışmanlığı hizmeti, kadın çalışanlar ise en çok Psikolojik Danışmanlık alanında hizmet almak için uzmanlara ulaşmışlar. Kadınların sosyal ve psikolojik sağlıklarına daha fazla önem vermeleri hiç de şaşırtıcı değil. Toplumsal zeminde sergilenen davranışlar, bize bu konuda kimin daha 'gelişmiş' olduğunu anlatıyor zaten.

Psikolojik Danışmanlık hizmetini alanların yüzde 82'si kendileri ile ilgili destek alırken yüzde 16'sı eşleri ve aile bireyleri, yüzde 2'si de çocukları ile ilgili konularda uzmanlara ulaşmış. En fazla çağrı alınan psikolojik konuların başında ise yüzde 13 ile 'kaygı' belirtileri gelmiş.

Gelelim ikinci araştırmaya... Kendisini 'yeni nesil çalışan esenliği platformu' olarak tanımlayan Wellbees, 2023 yılının ilk altı ayının 'esenlik' haritasını çıkarmış. Buna göre; yıla "Gelişim, güçlü beden-zihin bağlantısı ve istenmeyen alışkanlıklara veda" gibi konulara odaklanarak yüksek bir motivasyonla başlayan çalışanların ruh hâli, Türkiye'yi derinden sarsan deprem felaketiyle birlikte hızla değişmiş. Ocak ayında 5 üzerinden 4,22 olan 'çalışan modu', yaşanan gelişmelerle büyük oranda düşüş göstermiş; yazın gelişlikle birlikte birlikte yükselmesine rağmen, ancak 4,19 seviyesine ulaşabilmiş. Çalışanların ilk ay ilgilendiği konuların yerini "Zor zamanlarda birliktelik, duygusal destek, korku, travma ve stres" egzersizleri almış.

Çalışanların depremle birlikte uyku durumunu en çok etkileyen diğer bir konu ise seçim gündemiymiş. Bu süreçte, en çok kadınların ve 30 yaş altı çalışanların uyku düzeni değişmiş. Öyle ki 30 yaş altı çalışanların uyku kalitesi seçim günlerinde ortalama yüzde 16 düşmüş. Bu süreçte uyku kalitesi en az etkilenen grubun ise 45 yaş ve üzeri çalışanlar olduğu belirlenmiş. Yılın ilk yarısında çalışanların duygu durumunun değiştiği diğer dönemler ise Ramazan ve yaz aylarıymış. Buna göre Ramazan ayının etkisiyle Nisan'da beslenme, kilo kontrolü, yürüyüş ve uykusuzluk ön plana çıkmış, hareketlilik azalmış.

Peter Drucker "Ölçmüyorsan yönetemezsin" demiş. Hadi 'ergen yetişkinlerimizin' durumunu ölçemiyoruz; ancak, çalışanlarımızla ilgili 'moda' diye abuk sabuk, bizim de anlamadığımız yöntemlere başvurmadan önce ciddi bir 'algılama haritası' çıkarmak ve buna göre 'kurumsal varoluşumuz doğrultusunda geliştirdiğimiz 'kültür ve değerlerin' onlar tarafından nasıl/ne kadar içselleştirildiğini izlememiz çok mu zor?..